

PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

**PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS INSTITUCIJOSE IR ĮSTAIGOSE
REPREZENTACIJAI SKIRTŲ LĖŠŲ NAUDOJIMO
ATITIKTIES AUDITO ATASKAITA**

2025 m. spalio 8 d. Nr. SAA-4
Panevėžys

Su ataskaita galima susipažinti Panevėžio miesto savivaldybės interneto svetainėje
www.panevezys.lt

SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Panevėžio miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba yra subjektas, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Panevėžio miesto savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai.

Panevėžio miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba atlieka išorės auditus Panevėžio miesto savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose ir savivaldybės valdomose įmonėse.

Tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais.

Panevėžio miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti viešojo sektoriaus efektyvumą ir jo kuriamą naudą visuomenei.

Panevėžio miesto savivaldybės institucijose ir įstaigose reprezentacijai skirtų lėšų naudojimo atitikties auditą suplanuota atlikti Panevėžio miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos plane.

Auditą atliko: vyriausiosios patarėjos Lina Kraujelienė (grupės vadovė) ir Irma Masiliūnienė, vyriausioji specialistė Jurgita Vilniškienė.

Audito ataskaita pateikta Panevėžio miesto savivaldybės tarybai, Panevėžio miesto savivaldybės merui, Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriui.

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI.....	4
SANTRAUKA	5
ĮŽANGA.....	8
AUDITO REZULTATAI.....	10
1. Lėšos Savivaldybės reprezentacijai planuojamos tiek Mero fonde, tiek Savivaldybės administracijoje: jų atskyrimas ne visada nuoseklus.....	10
2. Panaudota tik kiek daugiau nei pusė Mero fondo: lėšos naudotos pagal nustatytą paskirtį, renginių sąmatas patvirtinus Merui, tačiau išlaidas pateisinantys dokumentai nevizuoti Mero ...	12
3. Savivaldybės administracijoje neišsami reprezentacinių išlaidų apskaita: didelė dalis išlaidų nurašyta nenurodant aiškaus nurašymo pagrindo.....	14
4. Savivaldybės biudžetinės įstaigos neužtikrino sklandaus reprezentacijai skirtų lėšų valdymo	16
4.1. Ne visos įstaigos turi reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašus	16
4.2. Neišsamūs išlaidas reprezentacijai pagrindžiantys dokumentai.....	16
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	19
PRIEDAI	20
1 priedas Audito apimtis ir metodai	20
2 priedas.....	22
Įstaigų, patvirtinusių reprezentacijai skirtų lėšų naudojimo tvarkos aprašus, sąrašas.....	22
3 priedas Rekomendacijos įstaigoms ir jų įgyvendinimo terminai	23

PAGRINDINIAI FAKTAI

Mero fondo lėšos reprezentacijai

skirta 20 tūkst. Eur
panaudota 10,7 tūkst. Eur

Savivaldybės administracijos reprezentacinės lėšos

skirta 168,0 tūkst. Eur
panaudota 136,7 tūkst. Eur

Kitų biudžetinių įstaigų reprezentacinės lėšos

skirta 21,5 tūkst. Eur
panaudota 20,9 tūkst. Eur

Lėšos Savivaldybės reprezentacijai planuojamos Mero fonde ir Savivaldybės administracijoje: jų atskyrimas ne visada nuoseklus

- dalis Mero priėmimų ir kitų reprezentacinių išlaidų apmokėta iš Savivaldybės administracijos biudžeto.

Mero fondo išlaidos pagrįstos, tačiau apmokėtos nesant Mero vizos

- išlaidos apmokėtos nesilaikant Mero fondo naudojimo tvarkos nuostatos – nesant Mero vizos.

Savivaldybės administracijoje ir biudžetinėse įstaigose neišsamūs išlaidas reprezentacijai pagrindžiantys dokumentai: didelė dalis išlaidų nurašyta netinkamai

- nėra galimybės nustatyti kokiam tikslui buvo panaudotos įsigytos prekės ar suteiktos paslaugos: netinkamai pildyti nustatytos formos dokumentai, nedokumentuota išsami informacija nurašymo operacijoms atlikti;
- nėra galimybės įvertinti, ar išlaidos maitinimui neviršijo nustatytų leistinų išlaidų 1 asmeniui: nenurodyta, kiek asmenų buvo maitinta.

SANTRAUKA

Audito svarba

Viešųjų lėšų skaidrus ir teisėtas naudojimas yra esminis principas, užtikrinantis gyventojų pasitikėjimą savivaldos institucijomis. Reprezentacinės išlaidos, nors sudaro palyginti nedidelę biudžeto dalį, yra jautri ir visuomenės dėmesio sulaukianti sritis, nes tiesiogiai susijusi su įvaizdžio formavimu ir viešaisiais ryšiais. Netinkamas tokių lėšų naudojimas gali pakenkti savivaldybės reputacijai, sukelti nepasitikėjimą ir suabejoti priimamų sprendimų pagrįstumu.

Panevėžio miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, siekdama įvertinti Panevėžio miesto savivaldybės institucijose ir įstaigose reprezentacijai skirtų lėšų naudojimo teisėtumą ir tinkamumą, atliko Panevėžio miesto savivaldybės institucijose ir įstaigose reprezentacijai skirtų lėšų naudojimo atitikties auditą¹.

Atsižvelgiant į tai, kad reprezentacinės išlaidos pasižymi padidinta rizika dėl galimo nepagrįsto ar netikslingo panaudojimo, šis auditas orientuotas į tai, kad būtų nustatyta, ar lėšos naudotos teisėtai ir tinkamai bei laikantis viešojo sektoriaus finansų valdymo principų. Vertinant dokumentus, buvo siekiama nustatyti, ar visos išlaidos buvo tinkamai pagrįstos, susijusios su įstaigų funkcijų vykdymu ir ar jos atitinka viešojo intereso principą.

Auditas yra svarbus siekiant užtikrinti, kad reprezentacinėms reikmėms skiriamos Panevėžio miesto savivaldybės (toliau – ir Savivaldybė) lėšos būtų naudojamos laikantis teisės aktų reikalavimų, o jų planavimas ir panaudojimas būtų pagrįstas, skaidrus ir atitiktų viešojo sektoriaus finansų valdymo principus. Taip pat auditas padeda identifikuoti galimus veiklos tobulinimo aspektus, stiprinti vidaus kontrolės mechanizmus bei prisideda prie gerosios valdymo praktikos diegimo Savivaldybės institucijose ir įstaigose.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti Panevėžio miesto savivaldybės institucijose ir įstaigose reprezentacijai skirtų lėšų naudojimo teisėtumą ir tinkamumą.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar Savivaldybėje patvirtinti audituojamos srities teisės aktai atitinka Lietuvos Respublikos teisės aktus;
- ar Savivaldybės institucijose ir įstaigose reprezentacijai skirtos lėšos naudotos vadovaujantis teisės aktais.

Audituojamas laikotarpis – 2024 m.

Audito procedūros atliktos Savivaldybės institucijose ir įstaigose, kurios 2024 metais turėjo reprezentacinių išlaidų². Informacija rinkta analizuojant Savivaldybės administracijos ir įstaigų pateiktus dokumentus, su analizuojamu klausimu susijusius duomenis, esančius dokumentų ir procesų valdymo sistemoje „Avilyš“, bei nagrinėjant su analizuojamu klausimu susijusius teisės aktus. Audito metu įrodymai rinkti vadovaujantis nuostata, kad subjektai pateikė išsamią ir objektyvią informaciją, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka jų originalus. Jei prašomi pateikti dokumentai nepateikti, buvo laikoma, kad jų nėra.

Auditas atliktas pagal Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus (TAAIS)³ siekiant gauti pakankamą užtikrinimą dėl Panevėžio miesto savivaldybės institucijose ir įstaigose

¹ Panevėžio miesto savivaldybės kontrolieriaus 2024-11-12 įsakymas Nr. V-9 „Dėl Panevėžio miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2025 metų veiklos plano patvirtinimo“.

² Profesiniu sprendimu Panevėžio miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba nėra audituojamas subjektas.

³ 4000 TAAIS „Atitikties audito standartas“, prieiga per internetą: <http://www.vkontrole.lt/page.aspx?id=350>.

reprezentacijai skirtų lėšų naudojimo teisėtumo ir tinkamumo. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“, 20 lape.

Pagrindiniai audito rezultatai

1. Savivaldybės reprezentacijai lėšos planuojamos tiek Mero fonde, tiek Savivaldybės administracijoje, tačiau jų paskirtis kai kuriais atvejais ta pati – pvz., užsienio valstybių delegacijų, svečių ir juos lydinčių asmenų priėmimo išlaidoms; užsienyje arba Panevėžyje rengiamų oficialių priėmimų išlaidoms. Nustatėme, kad reprezentacinių išlaidų atskyrimas nėra nuoseklus: svečių priėmimo pas Merą išlaidos, kitos Mero reprezentacinės išlaidos kai kuriais atvejais buvo apmokėtos iš Savivaldybės administracijos reprezentacijai skirtų lėšų, ir neatspindi Mero ir Savivaldybės administracijos reprezentacijai naudotų lėšų apimčių bei iškraipo biudžeto išlaidų duomenis.
Mero fondui ir Savivaldybės administracijai reprezentacinėms reikmėms skirtos lėšos neviršijo leistinių dydžių.
2. Mero fondo lėšų panaudota kiek daugiau nei pusė: skirta 20 tūkst. Eur, panaudota 10,7 tūkst. Eur. Lėšos naudotos pagal nustatytą paskirtį, renginių sąmatas patvirtinus Merui, pateikus išlaidas patvirtinančius dokumentus. Tačiau nustatėme, kad išlaidas pateisinantys dokumentai, nesilaikant Mero fondo naudojimo tvarkos nuostatos, apmokėjimui nebuvo vizuoti Mero.
3. Savivaldybės administracija reprezentacinėms išlaidoms panaudojo 136,7 tūkst. Eur (skirta 168,0 tūkst. Eur). Reprezentacinėms išlaidoms priskirtos išlaidos atitiko Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintuose reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašuose nustatytas galimas išlaidas, tačiau ne visais atvejais buvo užtikrintas tinkamas šių išlaidų nurašymas.
Nustatėme atvejus, kai prekės ar paslaugos, pirktos už reprezentacines lėšas, buvo nurašytos nesivadovaujant nurašymą reglamentuojančiais teisės aktais – netinkamai pildant nustatytos formos dokumentus ar nedokumentuojant išsamios informacijos nurašymo operacijoms atlikti. Dėl to negalėjome įsitikinti, kad:
 - kai kurios reprezentacinės prekės (76,8 tūkst. Eur) ar paslaugos (0,7 tūkst. Eur) panaudotos reprezentacinėms reikmėms;
 - dalis lėšų, skirtų maitinimo išlaidoms apmokėti, panaudotos laikantis Reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos apraše nustatytos tvarkos: nenurodyta, kiek asmenų buvo maitinta, todėl nebuvo galima įvertinti, ar išlaidos maitinimui (3,1 tūkst. Eur) neviršijo leistinių išlaidų 1 asmeniui. Iš viso svečių maitinimui 2024 m. Savivaldybės administracija išleido 8,7 tūkst. Eur.
4. Savivaldybės biudžetinės įstaigos ne visais atvejais užtikrino sklandų reprezentacijai skirtų lėšų valdymą:
 - 2 įstaigos: Panevėžio kultūros centras ir Panevėžio Rožyno progimnazija 2024 m. neturėjo patvirtintų reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašų ir, naudodamos reprezentacijai skirtas lėšas, vadovavosi Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintomis Valstybės lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklėmis;
 - įstaigų reprezentacinės išlaidos neviršijo 1 proc. asignavimų išlaidoms, patvirtintų įstaigų atitinkamų metų išlaidų sąmatose. Tačiau 6 įstaigos reprezentacinėms reikmėms išleido daugiau, negu buvo patvirtinta sąmatose ir dalį reprezentacijos išlaidų apskaitė kituose išlaidų straipsniuose: Panevėžio 5-ajai gimnazijai skirta 0,9 tūkst. Eur, išleista 0,95 tūkst. Eur; Panevėžio Elenos Mezginaitės viešajai bibliotekai skirta 0,2 tūkst. Eur, išleista 0,79 tūkst. Eur; Panevėžio kultūros centrui skirta 4,2 tūkst. Eur, išleista 4,5 tūkst. Eur; Panevėžio miesto dailės galerijai skirta 3,0 tūkst. Eur, išleista 4,7 tūkst. Eur; Panevėžio Rožyno progimnazijai skirta 0,3

tūkst. Eur, išleista 0,57 tūkst. Eur; Stasio Eidrigėvičiaus menų centrui skirta 8,7 tūkst. Eur, išleista 12,5 tūkst. Eur;

- kai kuriose įstaigose nurašymo aktai ar kiti dokumentai neinformatyvūs:
 - Panevėžio 5-ojoje gimnazijoje, Panevėžio atvirame jaunimo centre, Panevėžio Elenos Mezginaitės viešojoje bibliotekoje, Panevėžio kultūros centre, Panevėžio miesto dailės galerijoje, Panevėžio Rožyno progimnazijoje, Stasio Eidrigėvičiaus menų centre nurašymo aktuose ar kituose dokumentuose nenurodyta, kokiam tikslui ar renginiui buvo panaudotos įsigytos prekės ar paslaugos – nėra galimybės nustatyti, ar išlaidos panaudotos reprezentacinėms reikmėms;
 - Panevėžio atvirame jaunimo centre, Panevėžio miesto dailės galerijoje ir Stasio Eidrigėvičiaus menų centre atskirais atvejais nebuvo galima nustatyti, kiek asmenų buvo maitinta, todėl negalima įvertinti, ar išlaidos maitinimui neviršijo leistinų išlaidų 1 asmeniui.
 - Panevėžio miesto dailės galerija reprezentacines lėšas naudojo ne reprezentacinėms reikmėms darbuotojų maitinimui ir edukacijai (122,5 Eur);
 - Stasio Eidrigėvičiaus menų centras nustatytu atveju viešųjų pirkimų dokumentus įformino po maitinimo paslaugos suteikimo, o visas reprezentacines išlaidas nurašė nesilaikydamas nustatytos tvarkos – vieną kartą metuose, nors prekes turėjo nurašyti mėnesiui pasibaigus, o paslaugas – iškart jas suteikus.

5. Kai kurios nuostatos įstaigų reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašuose vertintinos kaip ydingos ir yra keistinos: Panevėžio švietimo centras, Panevėžio miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras nustatė, kad lydinčių asmenų negali būti daugiau nei svečių. Tokia ribojanti nuostata yra perteklinė ir sunkiai pritaikoma praktikoje, nes yra situacijų, kai svečių lydi daugiau nei vienas asmuo.

Rekomendacijos Savivaldybės administracijos direktoriui

1. Mero reprezentacinėms reikmėms naudoti Mero fondo lėšas (1 pagrindinis audito rezultatas).
2. Užtikrinti vidaus kontrolę ir apmokėti sąskaitas iš Mero fondo už reprezentacines prekes ir paslaugas tik esant Mero vizai (2 pagrindinis audito rezultatas).
3. Nurašymo aktuose ar kituose dokumentuose tiksliai nurodyti paskirtį, kam panaudotos prekės (3 pagrindinis audito rezultatas).
4. Dokumentuose fiksuoti, kiek asmenų buvo maitinta (3 pagrindinis audito rezultatas).
5. Sudarant renginių sąmatas nurodyti numatomą renginio dalyvių skaičių (3 pagrindinis audito rezultatas).

Rekomendacijas dėl konkrečių nustatytų neatitikimų Savivaldybės biudžetinėms įstaigoms teikėme raštais (3 priedas).

Rekomendacijų įgyvendinimo planas pateiktas 19 lape.

IŽANGA

Savivaldybės reprezentacinės lėšos yra biudžeto lėšos, skirtos savivaldybės atstovavimui ir oficialių renginių, susitikimų bei sveikinimų finansavimui. Savivaldybės institucijoms ir įstaigoms reprezentacinės lėšos yra svarbios, nes padeda formuoti ir palaikyti teigiamą įvaizdį, skatina bendradarbiavimą su vietos bendruomene, verslu, partneriais Lietuvoje ir užsienyje, leidžia deramai priimti oficialius svečius, delegacijas, taip prisidedant prie įstaigų prestižo, sudaro sąlygas stiprinti pasitikėjimą savivaldybe bei jos institucijomis ir įstaigomis, prisideda prie investicijų ir projektų pritraukimo, nes reprezentacija dažnai daro įtaką santykių kokybei.

Tinkamas ir skaidrus šių lėšų panaudojimas padeda stiprinti savivaldybės įvaizdį tiek vietos bendruomenėje, tiek bendradarbiaujant su kitomis institucijomis, partneriais ar užsienio delegacijomis. Tinkamas valdymas garantuoja, kad viešieji pinigai būtų naudojami teisėtai, atitiktų nustatytas taisykles ir tikslus, taip prisidedant prie bendruomenės interesų tenkinimo bei savivaldybės prestižo puoselėjimo.

Reprezentacinės išlaidos yra sudėtinė savivaldybės įstaigos biudžeto dalis. Reprezentacinių lėšų skyrimas ir naudojimas privalo atitikti viešojo intereso principą, galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus bei savivaldybės vidaus tvarkas.

Panevėžio miesto savivaldybėje naudojant lėšas reprezentacinėms išlaidoms, vadovaujamosi Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintomis Valstybės biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklėmis⁴, Panevėžio miesto savivaldybės administracijos reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašu⁵, Panevėžio miesto savivaldybės mero fondo sudarymo ir mero fondo naudojimo tvarkos aprašu⁶, įstaigų reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašais.

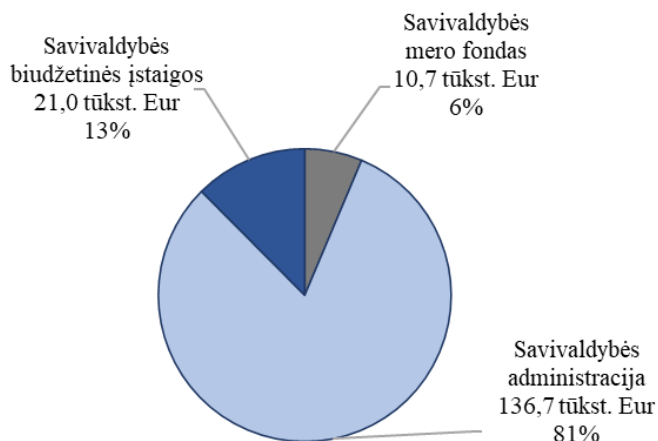
Savivaldybės 2024 m. biudžete reprezentacinėms išlaidoms skirta 209,5 tūkst. Eur, panaudota 168,4 tūkst. Eur, iš jų (1 pav.):

- Savivaldybės mero fondui skirta 20,0 tūkst. Eur, panaudota 10,7 tūkst. Eur;
- Savivaldybės administracijai skirta 168,0 tūkst. Eur, panaudota 136,7 tūkst. Eur;
- Savivaldybės biudžetinėms įstaigoms skirta 21,5 tūkst. Eur, panaudota 21,0 tūkst. Eur.

⁴ Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-17 nutarimu Nr. 919 „Dėl reprezentacinių išlaidų“.

⁵ Panevėžio miesto savivaldybės administracijos reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašas, patvirtintas Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-06-19 įsakymu Nr. A-598 „Dėl savivaldybės administracijos reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁶ Panevėžio miesto savivaldybės mero fondo sudarymo ir mero fondo naudojimo tvarkos aprašas, patvirtintas Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2008-12-23 sprendimu Nr. 1-27-3 „Dėl Panevėžio miesto savivaldybės mero fondo sudarymo ir mero fondo naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, papildytas Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2015-11-26 sprendimu Nr. 1-306.

1 pav. Savivaldybės institucijų ir įstaigų reprezentacinių lėšų panaudojimas 2024 m.

Šaltinis – Panevėžio miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės administracijos pateiktus duomenis

Savivaldybės administracija administruoja lėšas, skirtas Savivaldybės administracijai reprezentacinėms reikmėms ir Savivaldybės mero fondui (toliau – Mero fondas).

Už Savivaldybės administracijos reprezentacinių išlaidų naudojimą ir nurašymą atsakingi Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių darbuotojai, kurie organizuoja renginius ir vykdo viešuosius pirkimus prekėms ir paslaugoms, kitoms reprezentacinėms reikmėms įsigyti. Už reprezentacinių priemonių išdavimą ir nurašymą atsakingi Savivaldybės administracijos Ūkio ir eksploatavimo skyriaus specialistai. Mokėjimų kontrolę vykdo Savivaldybės administracijos Apskaitos skyrius⁷.

Įstaigose už reprezentacinių lėšų tinkamą naudojimą atsakingi asmenys, paskirti įstaigų direktorių įsakymais.

Įvertinę audito metu surinktus įrodymus, pateikėme išvadas ir rekomendacijas, kurias įgyvendinus būtų užtikrintas Savivaldybės lėšų reprezentacinėms reikmėms naudojimo teisėtumas ir tinkamumas.

⁷ Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020-10-16 įsakymas Nr. A-928 (su vėlesniais pakeitimais).

AUDITO REZULTATAI

1. Lėšos Savivaldybės reprezentacijai planuojamos tiek Mero fonde, tiek Savivaldybės administracijoje: jų atskyrimas ne visada nuoseklus

1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklės (toliau – Biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklės) reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų naudojimą valstybės institucijos ir įstaigos reprezentacinėms išlaidoms. Šias taisykles ir reprezentacinėms išlaidoms skiriamų lėšų dydį – iki 1 proc. asignavimų išlaidoms, patvirtintų savivaldybės institucijos arba įstaigos programų sąmatose, rekomenduojama taikyti savivaldybių administracijoms (Vilniaus ir Kauno miestų savivaldybių administracijoms – iki 1,5 proc.)⁸.

Mero atstovavimo Lietuvoje ir užsienyje reprezentacinėms išlaidoms apmokėti sudaromas mero fondas. Mero fondo dydis nustatomas nedidinant bendrų savivaldybės reprezentacijai skirtų lėšų ir priklauso nuo savivaldybės tarybos narių skaičiaus. Jeigu savivaldybės taryboje yra 27–31 tarybos narys, savivaldybės taryba gali skirti kas mėnesį iki dviejų Valstybės duomenų agentūros skelbiamo paskutinio Lietuvos ūkio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (toliau – VMDU) dydžio sumą⁹.

Panevėžio miesto savivaldybės administracija, naudodama reprezentacinėms išlaidoms skirtas lėšas, vadovaujasi Savivaldybės administracijos reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašu (toliau – Reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašas). Reprezentacinėms išlaidoms skiriamų lėšų dydis negali viršyti 1 proc. asignavimų išlaidoms, patvirtintų įstaigos atitinkamų metų išlaidų sąmatose¹⁰.

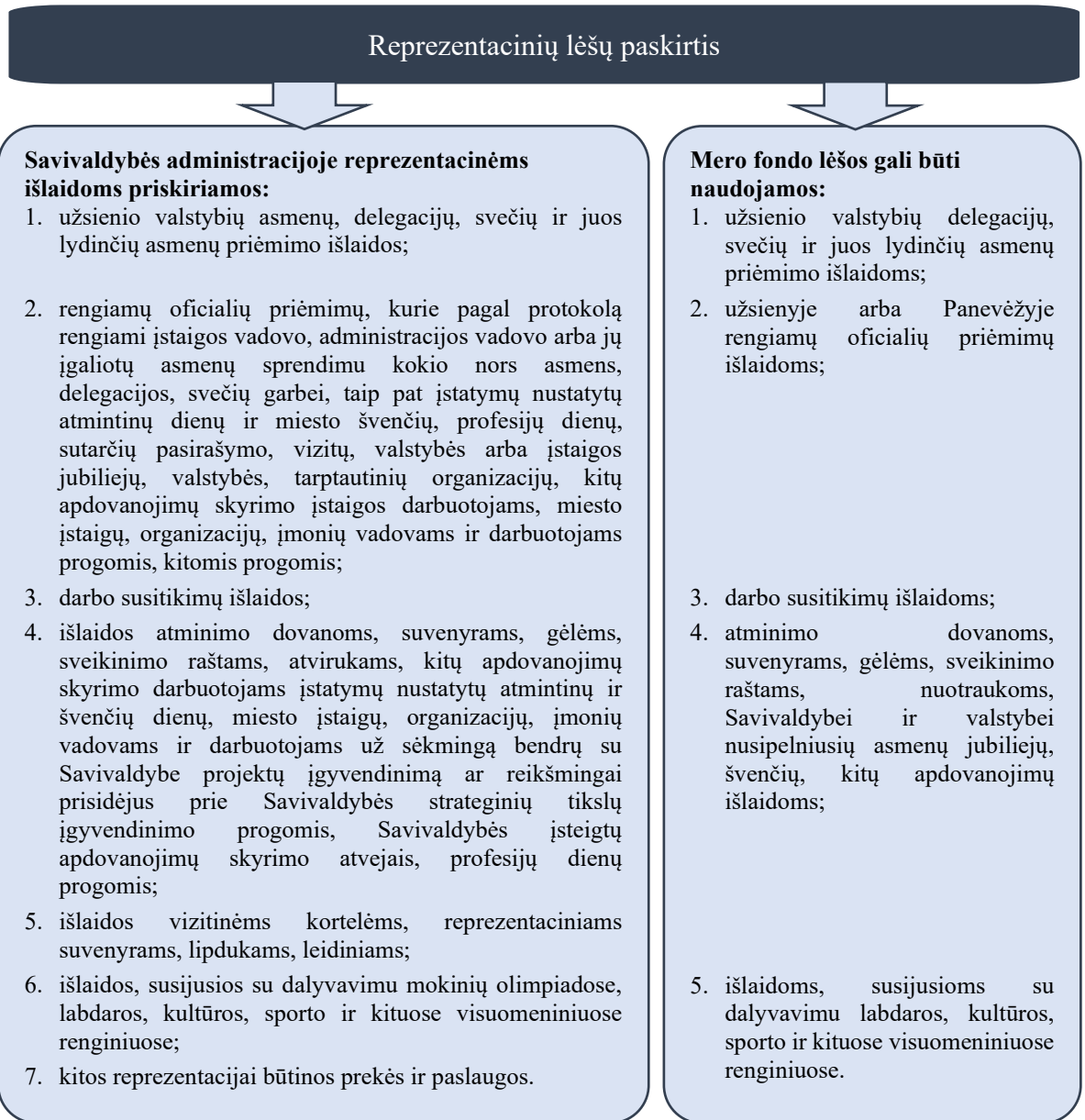
Panevėžio miesto savivaldybės mero fondo lėšų naudojimą Panevėžio miesto savivaldybės mero (toliau – Meras) funkcijų vykdymui reglamentuoja Panevėžio miesto savivaldybės mero fondo naudojimo tvarkos aprašas¹¹ (toliau – Mero fondo naudojimo tvarka) (2 pav.).

⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-17 nutarimas Nr. 919 „Dėl reprezentacinių išlaidų“ (su vėlesniais pakeitimais), 4.6 p., 4.7 p.

⁹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 25 str. 7 d., 27 str. 2 d. 19 p.

¹⁰ Panevėžio miesto savivaldybės administracijos reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašas, patvirtintas Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-06-19 įsakymu Nr. A-598 „Dėl savivaldybės administracijos reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais), 2p.

¹¹ Panevėžio miesto savivaldybės mero fondo sudarymo ir mero fondo naudojimo tvarkos aprašas, patvirtintas Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2008-12-23 sprendimu Nr. 1-27-3 „Dėl Panevėžio miesto savivaldybės mero fondo sudarymo ir mero fondo naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais), 8 p.

2 pav. Savivaldybės administracijos ir Mero fondo reprezentacinių lėšų paskirtis

Šaltinis – Panevėžio miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

2. Vertiname, ar:
 - Savivaldybės administracijai reprezentacinėms išlaidoms skirtų lėšų dydis neviršijo 2024 m. 1 proc. asignavimų išlaidoms, patvirtintų įstaigai Savivaldybės programų sąmatose;
 - Savivaldybės tarybos patvirtintas Mero fondo dydis neviršijo nustatyto maksimalaus dydžio – 2 VMDU per mėnesį (2 x 2207,4¹² Eur × 12 mėn.);
 - ar reprezentacijai naudojamos lėšos atitiko jų naudojimo paskirtį.
3. 2024 m. bendra Savivaldybės administracijos biudžeto išlaidų sąmata sudarė 92050,5 tūkst. Eur, 1 proc. riba – 920,5 tūkst. Eur. Reprezentacinėms išlaidoms buvo skirta 188,0 tūkst. Eur, iš jų Mero fondui – 20,0 tūkst. Eur. Ši suma leistinos ribos neviršijo.

¹² 2023 m. 12 mėn. VMDU – 2207,4 Eur. Interaktyvu 2025-05-16 <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>).

4. Savivaldybės taryba, įgyvendindama Vietos savivaldos įstatymo nuostatas, 2024 m. galėjo patvirtinti metinį Mero fondą ne didesnę kaip 53,0 tūkst. Eur (4414,8 Eur × 12 mėn.). Patvirtintas Mero fondo dydis – 20,0 tūkst. Eur – neviršijo leidžiamos maksimalios ribos.
5. Mero fondo naudojimo tvarkoje ir Savivaldybės administracijos reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos apraše, išskyrus kelias išimtis, nustatyta ta pati reprezentacinių lėšų paskirtis (2 pav.).
Savivaldybės administracija užsienio delegacijų, svečių ir juos lydinčių asmenų priėmimo išlaidoms panaudojo 8,9 tūkst. Eur. Nustatėme atvejus, kai dalis šių lėšų – 1,2 tūkst. Eur buvo panaudota Mero priėmimų išlaidoms apmokėti.

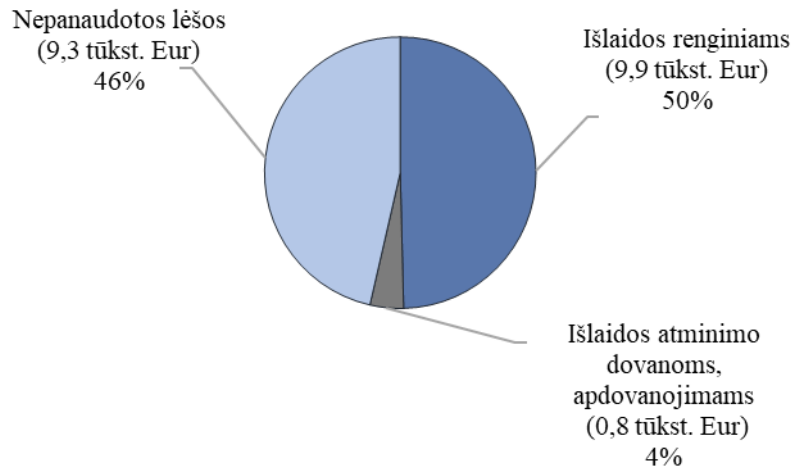
2024-04-03 Taivano atstovybės Lietuvoje vadovo ir atstovybės svečių iš Taivano priėmimas (400,0 Eur);
2024-05-29 diplomatinio korpuso, reziduojančio Lietuvoje, atstovų priėmimas (540,0 Eur);
2024-09-16 Indijos ambasadoriaus Lietuvoje priėmimas (220,0 Eur);
2024-10-15 Nyderlandų Karalystės ambasadoriaus Lietuvoje priėmimas (86,0 Eur).

6. Savivaldybės administracijos atsakingiems darbuotojams neišsamiai pildant nustatytos formos atsargų apskaitos dokumentus (plačiau – ataskaitos 3 dalyje), nėra galimybių nustatyti reprezentacinių prekių paskirtį: Mero ar Savivaldybės administracijos reikmėms. Nustatėme atvejus, kai už išduotas prekes (gėles, kavą, ar kt.) žiniaraščiuose pasirašė Savivaldybės administracijos Tarybos veiklos administravimo skyriaus referentė. Todėl tikėtina, kad prekės buvo skirtos Mero funkcijų – galimai reprezentacinių vykdymui, tačiau šios išlaidos buvo nurašytos iš Savivaldybės administracijos reprezentacinių lėšų.
7. *Dalis Mero priėmimo išlaidų: užsienio valstybių delegacijų, svečių ir juos lydinčių asmenų, Panevėžyje rengiamų oficialių priėmimų ir kitų Mero reprezentacinių poreikių apmokėtos ne iš Mero fondo, bet iš Savivaldybės administracijos biudžeto. Netinkamas reprezentacinių išlaidų atskyrimas pagal subjektus neatspindi Mero ir Savivaldybės administracijos reprezentacijai naudotų lėšų apimčių ir iškraipo biudžeto išlaidų duomenis.*

2. Panaudota tik kiek daugiau nei pusė Mero fondo: lėšos naudotos pagal nustatytą paskirtį, renginių sąmatas patvirtinus Merui, tačiau išlaidas pateisinantys dokumentai nevizuoti Mero

8. Mero fondo naudojimo tvarkoje numatytos galimos Mero atstovavimo (reprezentacinės) išlaidos (2 pav.). Organizuojant reprezentacinius renginius iš Mero fondo lėšų, sudaroma išlaidų sąmata, kurią tvirtina Meras, o išlaidos apmokamos pagal jas patvirtinančius dokumentus, esant Mero vizai. Mero fondo lėšų apskaitą tvarko Savivaldybės administracijos Apskaitos skyrius¹³.
9. Vertiname, ar:
 - Mero fondo lėšos buvo naudotos pagal Mero fondo naudojimo tvarkoje nustatytą paskirtį;
 - reprezentacinių renginių išlaidų sąmatos patvirtintos Mero ir išlaidos apmokėtos pagal jas patvirtinančius dokumentus, esant Mero vizai;
 - prekės ir paslaugos įsigytos Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.
10. Iš Mero fondo buvo panaudota 10,7 tūkst. Eur pagal Mero fondo naudojimo tvarkoje nustatytą paskirtį: išlaidoms, susijusioms su dalyvavimu kultūros ir kituose visuomeniniuose renginiuose, taip pat atminimo dovanų, apdovanojimų išlaidoms padengti (3 pav.).

¹³ Panevėžio miesto savivaldybės Apskaitos skyriaus nuostatai, patvirtinti Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-08-02 įsakymu Nr. A-663.

3 pav. Mero fondo lėšų panaudojimas 2024 m.

Šaltinis – Panevėžio miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės administracijos pateiktus duomenis

11. Nustatėme, kad Mero fondo panaudojimas ne visa apimtimi atspindi realiai Mero patirtas reprezentacines išlaidas – dalis išlaidų apmokėta iš Savivaldybės administracijai skirtų lėšų (plačiau – ataskaitos 1 dalyje):
 - užsienio valstybių asmenų, delegacijų, svečių ir juos lydinčių asmenų priėmimų išlaidoms skirtų lėšų dalis (1,2 tūkst. Eur) buvo skirta Mero svečių priėmimams;
 - lėšų, skirtų organizuoti Savivaldybės administracijos darbą, dalis (0,2 tūkst. Eur) panaudota Mero prizui apdovanojimui renginyje.
 Savivaldybės administracijai apmokant Mero reprezentacines išlaidas, Savivaldybės 2024 metų veiklos ataskaitoje, kuri yra Savivaldybės 2024 metų metinių ataskaitų rinkinio dalis, duomenys apie panaudotas Mero fondo reprezentacines lėšas neatspindi faktinių Mero išlaidų reprezentacijai.
12. Savivaldybės administracija vadovavosi Mero fondo naudojimo tvarkos reikalavimu ir, organizuodama reprezentacinius renginius, sudarė renginių išlaidų sąmatas, kurias tvirtino Meras. 2024 m. iš Mero fondo buvo apmokėtos 2 renginių išlaidos: maldos pusryčių 2,2 tūkst. Eur ir 521-ojo miesto gimtadienio renginio 7,7 tūkst. Eur. Iš Mero fondo pirktos reprezentacijai skirtos prekės ir paslaugos apmokėtos pagal jas patvirtinančius dokumentus, tačiau nesilaikant Mero fondo naudojimo tvarkoje nustatyto reikalavimo – nesant Mero vizos.
13. Mero reprezentacinėms funkcijoms atlikti reikalingos prekės ir paslaugos buvo įsigytos Viešųjų pirkimų įstatymo¹⁴ nustatyta tvarka – inicijuotos viešųjų pirkimų procedūros, pirkimai įtraukti į viešųjų pirkimų planą, pirkimų procedūros atliktos laikantis Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo¹⁵ reikalavimų.
14. *Mero fondo lėšos naudotos pagal paskirtį, tačiau nustatyti neatitikimai: Mero nevizuoti išlaidų dokumentai, nenuosekliai atskirtos Mero reprezentacinių reikmių išlaidos, rodo vidaus kontrolės sistemos trūkumus, kurie sudaro prielaidas finansinių operacijų klaidoms ir netinkamo lėšų naudojimo rizikai, iškreipia biudžeto lėšų naudojimo ataskaitų duomenis.*

¹⁴ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁵ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-28 įsakymas Nr. 1S-97 „Dėl mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

3. Savivaldybės administracijoje neišsami reprezentacinių išlaidų apskaita: didelė dalis išlaidų nurašyta nenurodant aiškaus nurašymo pagrindo

15. Savivaldybės administracijos Reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašo tikslas – nustatyti biudžeto lėšų, skirtų reprezentacinėms išlaidoms, naudojimo, nurašymo tvarką Savivaldybės administracijoje. Jame reglamentuota: išlaidos, kurios priskiriamos reprezentacinėms išlaidoms, atsakingi asmenys už reprezentacinių išlaidų naudojimą ir nurašymą, reprezentacinių išlaidų nurašymo tvarka: už suteiktas paslaugas – iškart jas suteikus, o už prekes – mėnesiui pasibaigus, nurašymo aktus tvirtina Savivaldybės administracijos direktorius. Priimant svečius, kiekvienu atveju turi būti sudaroma išlaidų sąmata, kurioje nurodomas renginio pavadinimas, jo tikslas, numatomas dalyvių skaičius, numatomos renginio išlaidos. Reprezentacinės išlaidos vienos dienos maitinimui vienam asmeniui negali viršyti 1 bazinės socialinės išmokos¹⁶ (toliau – BSI). Lydinčių asmenų ir vertėjų išlaidos apmokamos ta pačia tvarka kaip svečių, jos priskiriamos reprezentacinėms išlaidoms.

Vadovaujantis Panevėžio miesto savivaldybės administracijos ūkinių operacijų registravimo ir vertinimo tvarkos aprašu¹⁷, reprezentacinės sąnaudos pripažįstamos pagal paslaugų įsigijimo ar atsargų nurašymo dokumentus ir priskiriamos pagal pobūdį kitų paslaugų sąnaudoms arba sunaudotų atsargų savikainai. Atsargų sunaudojimas įforminamas atsargų nurašymo aktais, pažymint nurašymo pagrindą¹⁸.

16. Vertinome, ar:

- reprezentacijai skirtos lėšos faktiškai panaudotos reprezentacinėms reikmėms;
- lėšos naudotos ir nurašytos Reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos apraše nustatyta tvarka.

17. Nustatėme, kad daugeliu atvejų, pripažįstant reprezentacines sąnaudas, dokumentuose nėra pažymėta kam konkrečiai panaudotos atsargos. Tokie atvejai neatitinka Panevėžio miesto savivaldybės administracijos ūkinių operacijų registravimo ir vertinimo tvarkos aprašo nuostatų, pagal kurias atsargų sunaudojimas turi būti įforminamas atsargų nurašymo aktais, *aiškiai nurodant nurašymo pagrindą*. Taip pat ne visais atvejais yra aišku, ar reprezentaciniam tikslams pirktos paslaugos.

Audituojamu laikotarpiu Savivaldybės administracija panaudojo 136,7 tūkst. Eur reprezentacinėms išlaidoms, iš jų prekėms – 93,4 tūkst. Eur, paslaugoms – 43,3 tūkst. Eur.

Reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos apraše nėra reglamentuota, kokie dokumentai turi būti pridėti prie nurašymo akto. Nustatėme atvejus, kai prekės ar paslaugos, pirktos už reprezentacines lėšas, nurašytos nesilaikant nustatytos tvarkos:

- nepilnai užpildyti dokumentai – Atsargų nurašymo akte, kaip nurašymo pagrindas nurodytas Medžiagų išdavimo įstaigos poreikiams žiniaraštis. Tačiau jame nėra pakankamai duomenų, ar prekės pirktos ir naudotos reprezentacijai, ar kitoms įstaigoms reikmėms;

Pavyzdžiai

- kavos pupelės, mineralinis vanduo, šakotis, kibinukai, saldainiai, arbata, varškės sūris, suvenyriniai rinkiniai, rankšluostukai (500 vnt.), komplektai voniai 20 vnt., termo gertuvės su logotipu (150 vnt.), maistiniai termosai su logotipu (50 vnt.), saldainiai dėžutėse su logotipu (400 vnt.), automobilio kvapas su spauda.

¹⁶ Bazinė socialinė išmoka – Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas dydis, naudojamas įvairių socialinių išmokų, kompensacijų, pašalpų ir kitų socialinio pobūdžio išmokų apskaičiavimui.

¹⁷ Panevėžio miesto savivaldybės administracijos ūkinių operacijų registravimo ir vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2023-01-03 įsakymu Nr. A-7 „Dėl Panevėžio miesto savivaldybės administracijos ūkinių operacijų registravimo ir vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. A-1142 pripažinimo netekusiu galios“, IV skyrius. Sąnaudų pripažinimas ir registravimas. Dešimtas skirsnis. Kitos pagrindinės veiklos sąnaudos 56 p.

¹⁸ Ten pat, VIII skyrius. Atsargų nurašymas. 61 p., 1 priedas.

- nepateikti paslaugų / darbų atlikimo aktai, įsakymai ar kiti dokumentai, todėl negalime patvirtinti, kad tai reprezentacinės išlaidos;

Pavyzdžiai

- už dovanų pakavimą;
- transporto paslaugos į Vilnių pagal Savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus poreikius.

- nenurodytas maitintų žmonių skaičius – negalime patvirtinti ar neviršyta leistina 1 asmens maitinimo išlaidoms skiriama 1 BSI suma (2024 m. 1 BSI = 55 Eur);

Pavyzdžiai

Apmokėtos maitinimo paslaugos:

- 2024-04-26 Savivaldybės administracijos atstovų ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atstovų darbinis susitikimas dėl sporto bazių plėtros Panevėžio mieste (477,2 Eur);
- 2024-09-18 Viešojo valdymo agentūros metodinė konsultacija (360,0 Eur);
- 2024-05-26–31 miesto partnerio Vinycios (Ukraina) savivaldybės delegacijos priėmimas Panevėžyje (1566,0 Eur);
- 2024-11-20 Panevėžio miesto mokiniams skirtas renginys „Daugiakultūrinės aplinkos kūrimas Panevėžyje“ (700,0 Eur).

- apmokėta už prekes ir paslaugas iš Savivaldybės administracijos biudžeto, kai jos pagal pobūdį turėjo būti apmokamos iš Mero fondo.

Pavyzdžiai

- 400,0 Eur už maitinimo paslaugas. 2024-04-03 Panevėžio mieste viešėjo Taivano atstovybės Lietuvoje vadovas ir atstovybės svečiai iš Taivano;
- 540,0 Eur už maitinimo paslaugas. 2024-05-29 Panevėžio mieste viešėjo diplomatinio korpuso, reziduojančio Lietuvoje atstovai;
- 220,0 Eur už maitinimo paslaugas. 2024-09-10 Panevėžyje viešėjo Indijos Respublikos ambasadorius reziduojantis Lietuvoje bei ambasados atstovai;
- 86,0 Eur už maitinimo paslaugas 2024-10-15. Panevėžyje lankėsi Nyderlandų ambasadorius ir ambasados atstovai;
- 199,99 Eur už dekoratyvinį stiklo gaminį apdovanojimui – Mero prizas renginyje;
- gėlės, padėkos, šokoladas, saldainiai, kavos pupelės, šakočiai, pieno milteliai, mineralinis vanduo. Prekes paėmė Savivaldybės administracijos Tarybos veiklos administravimo skyriaus referentė.

18. Savivaldybės administracijos Apskaitos skyriaus nuostatuose¹⁹ nurodyta, kad skyrius vykdo išankstinę ir einamąją finansų kontrolę, apskaito mokėtinas ir gautinas sumas, ilgalaikį, trumpalaikį turtą, atsargas. Tačiau nustatyti neatitikimai – neišsamūs reprezentacijai priskirtų išlaidų prekėms ir paslaugoms nurašymo dokumentai rodo, kad vidaus kontrolės procedūros neužtikrina tinkamos reprezentacinių išlaidų apskaitos.
19. *Netinkamai pildant dokumentus, kuriais pagrindžiamas prekių ir paslaugų, įsigytų reprezentacinėms reikmėms, panaudojimas – nenurodant aiškaus tikslinio panaudojimo ar nurašymo pagrindo, – neužtikrinamas lėšų naudojimo skaidrumas, kyla rizika dėl jų panaudojimo ne pagal paskirtį.*

¹⁹ Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-08-02 įsakymas Nr. A-663 „Dėl Apskaitos skyriaus nuostatų patvirtinimo ir savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. spalio 16 d. įsakymo Nr. A-928 pripažinimo netekusiu galios“.

4. Savivaldybės biudžetinės įstaigos neužtikrino sklandaus reprezentacijai skirtų lėšų valdymo

4.1. Ne visos įstaigos turi reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašus

20. Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos Biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklės²⁰ yra bendro pobūdžio ir skirtos valstybės sektoriaus įstaigų reprezentacijos gairėms nustatyti. Lietuvos Respublikos Vyriausybė rekomendavo šias taisykles taikyti ir savivaldybės įstaigoms. Biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklėse nustatyta, kokios išlaidos priskirtinos / nepriskirtinos reprezentacinėms išlaidoms, kokiais atvejais turi būti sudaroma išlaidų sąmata. Reprezentacinės išlaidos apmokamos iš įstaigai patvirtintų asignavimų pagal pateiktus faktines išlaidas patvirtinančius dokumentus.
21. Vertiname, ar biudžetinės įstaigos Biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklių nuostatas taikė tvirtindamos savo reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašus.
22. Iš 10 biudžetinių įstaigų, kurios 2024 m. naudojo biudžeto lėšas reprezentacijai, 9 įstaigos buvo patvirtinę reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašus, iš jų 1 įstaiga – Panevėžio kultūros centras – aprašą patvirtino tik 2025 m., 1 įstaiga – Panevėžio Rožyno progimnazija – nebuvo patvirtinusi reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašo ir vadovavosi Biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklėmis (2 priedas). Įstaigos, tvirtindamos reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašus, vadovavosi Biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklėmis. 2 įstaigos²¹ išsamiau reglamentavo reprezentacinių išlaidų naudojimą ir, be kita ko, nustatė, kad lydinčių asmenų ir vertėjų išlaidos apmokamos ta pačia tvarka kaip svečių ir jos priskiriamos reprezentacinėms išlaidoms; lydinčių asmenų negali būti daugiau nei svečių. Pastaroji nuostata vertintina kaip ydinga ir yra keistina: praktikoje sunkiai įgyvendinama, nes yra situacijų, kai svečių lydi daugiau nei vienas asmuo.
23. *Įstaigų reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašai detalizuoja Biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisykles. Dėl to, kad įstaiga neturi patvirtinto reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašo, kyla rizika, kad prekės ar paslaugos, pirktos už reprezentacijai skirtas lėšas, gali būti panaudotos ne reprezentacinėms reikmėms, netinkamai įforminamas reprezentacijai skirtų lėšų panaudojimas.*

4.2. Neišsamūs išlaidas reprezentacijai pagrindžiantys dokumentai

24. Audituotų įstaigų (2 priedas) Reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašuose nurodyta, kad reprezentacinėms išlaidoms skiriamų lėšų dydis – iki 1 proc. asignavimų išlaidoms, patvirtintų įstaigos atitinkamų metų išlaidų sąmatose; išlaidos, kurios priskiriamos / nepriskiriamos reprezentacinėms išlaidoms; atsakingi asmenys už reprezentacinių išlaidų naudojimą ir nurašymą; reprezentacinių išlaidų nurašymo tvarka: už suteiktas paslaugas – iškart jas suteikus, o už prekes – mėnesiui pasibaigus. Prekės ir paslaugos reprezentacinėms reikmėms perkamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu. 5 įstaigų²² aprašuose nustatytas reprezentacinių išlaidų dydis vienos dienos maitinimui vienam asmeniui

²⁰ Biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-17 nutarimu Nr. 919 „Dėl reprezentacinių išlaidų“ (su vėlesniais pakeitimais).

²¹ Panevėžio miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, Panevėžio švietimo centras.

²² Panevėžio atviras jaunimo centras, Panevėžio miesto dailės galerija, Panevėžio miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, Panevėžio švietimo centras, Stasio Eidrigėvičiaus menų centras.

(negali viršyti 1 BSI). Pagal įstaigų Atsargų apskaitos tvarkos aprašus, atsargų sunaudojimas įforminamas atsargų nurašymo aktais, *pažymint nurašymo pagrindą*.

25. Įstaigų reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašuose reprezentacinėms išlaidoms priskiriamos tos pačios išlaidos, kaip ir Biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklėse²³ (4 pav.).

Reprezentacinių lėšų paskirtis Savivaldybės biudžetinėse įstaigose

- užsienio valstybių asmenų, delegacijų, svečių ir juos lydinių asmenų priėmimo išlaidos;
- užsienyje arba šalies viduje rengiamų oficialių priėmimų išlaidos;
- darbo susitikimų išlaidos;
- išlaidos atminimo dovanoms, suvenyrams, gėlėms, sveikinimo raštams, atvirukams, nuotraukoms valstybės, įstaigos, įstaigos darbuotojų arba valstybei nusipelnusių asmenų jubiliejų, valstybės, tarptautinių organizacijų, kitų apdovanojimų skyrimo įstaigos darbuotojams, įstatymų nustatytų atmintinų ir švenčių dienų, profesijų dienų progomis;
- išlaidos vizitinėms kortelėms, reprezentaciniams suvenyrams, lipdukams ir leidiniams;
- išlaidos, susijusios su dalyvavimu labdaros, kultūros, sporto ir kituose visuomeniniuose renginiuose.

4 pav. Reprezentacinių lėšų paskirtis Savivaldybės biudžetinėse įstaigose

Šaltinis – Panevėžio miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

26. Vertinome, ar:
- reprezentacinėms išlaidoms skirtų lėšų dydis neviršijo 1 proc. asignavimų išlaidoms, patvirtintų įstaigos atitinkamų metų išlaidų sąmatose;
 - reprezentacinės prekės ir paslaugos įsigytos ir panaudotos tinkamai – reprezentacinėms reikmėms bei vadovaujantis teisės aktais.
27. 2024 m. visų įstaigų, turėjusių reprezentacines išlaidas, šioms išlaidoms skirtų lėšų dydis neviršijo 1 proc. asignavimų išlaidoms, patvirtintų įstaigos atitinkamų metų išlaidų sąmatose. Tačiau 6 įstaigos reprezentacinėms reikmėms išleido daugiau, negu buvo patvirtinta sąmatose, o dalį reprezentacijos išlaidų apskaitė kituose išlaidų straipsniuose.
- Panevėžio 5-ajai gimnazijai skirta 0,9 tūkst. Eur, išleista 0,95 tūkst. Eur;
 - Panevėžio Elenos Mezginaitės viešajai bibliotekai skirta 0,2 tūkst. Eur, išleista 0,8 tūkst. Eur;
 - Panevėžio kultūros centrui skirta 4,2 tūkst. Eur, išleista 4,5 tūkst. Eur;
 - Panevėžio miesto dailės galerijai skirta 3,0 tūkst. Eur, išleista 4,7 tūkst. Eur;
 - Panevėžio Rožyno progimnazijai skirta 0,3 tūkst. Eur, išleista 0,6 tūkst. Eur;
 - Stasio Eidrigėvičiaus menų centrui skirta 8,7 tūkst. Eur, išleista 12,5 tūkst. Eur.
28. Įstaigos reprezentacines išlaidas turi nurašyti: už suteiktas paslaugas – iškart jas suteikus, o už prekes – mėnesiui pasibaigus ar dažniau, tačiau 1 įstaiga – Stasio Eidrigėvičiaus menų centras reprezentacines išlaidas nurašė tik kartą metų pabaigoje, nors lėšas reprezentacijai naudojo balandžio–gruodžio mėnesiais. Be to, dalies atsargų (gėlių, puokščių, dovanų rinkinio, iš viso 0,4 tūkst. Eur) nurašymui nėra nurašymo aktų.
29. Nustatėme, kad kai kuriose įstaigose reprezentacinės sąnaudos pripažįstamos neužtikrinant tinkamo dokumentavimo – nurašymo aktuose ar kituose dokumentuose nenurodytas atsargų nurašymo pagrindas. Dokumentai neinformatyvūs, neaišku kokiam konkrečiam tikslui ar renginiui buvo panaudotos įsigytos prekės ar paslaugos. Tokia praktika neatitinka ūkinių

²³ Biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-17 nutarimu Nr. 919 „Dėl reprezentacinių išlaidų“ (su vėlesniais pakeitimais), 2 p.

operacijų registravimo tvarkos reikalavimų, pagal kuriuos atsargų sunaudojimas turi būti įforminamas atsargų nurašymo aktais, įvardijant konkretų reprezentacinių išlaidų tikslą.

Nurašymo aktuose nurodyta:

- projektui, renginiui (Panevėžio 5-oji gimnazija – 0,95 tūkst. Eur);
- visai nenurodyta (Panevėžio atviras jaunimo centras – 0,3 tūkst. Eur);
- įstaigos reikmėms (Panevėžio Elenos Mežginaitės viešoji biblioteka – 0,2 tūkst. Eur);
- sunaudota veikloje (Panevėžio kultūros centras – 4,5 tūkst. Eur);
- reprezentacinėms reikmėms (Panevėžio miesto dailės galerija – 1,25 tūkst. Eur, Panevėžio Rožyno progimnazija – 0,3 tūkst. Eur, Stasio Eidrigėvičiaus menų centras – 3,8 tūkst. Eur).

Dokumentų, pagrindžiančių išlaidas už reprezentacines paslaugas, nepateikė Panevėžio miesto dailės galerija ir Stasio Eidrigėvičiaus menų centras. Šios įstaigos ant sąskaitų faktūrų pažymėjo, kad apmokėti iš reprezentacijai skirtų lėšų.

30. Įstaigos ne visais atvejais tinkamai pagrindė ir įformino reprezentacinių išlaidų naudojimą: negalima nustatyti, ar išlaidos atitiko reprezentacinių išlaidų paskirtį, ar išlaidos maitinimui neviršijo leistinų išlaidų vienam asmeniui; nustatytais atvejais pirkimų procedūros neatitiko teisės aktų reikalavimų; dalis lėšų buvo panaudota įstaigų darbuotojų poreikiams tenkinti.

- Dokumentuose nepateikti duomenys apie maitintus asmenis, jų skaičių, todėl negalima nustatyti, ar patirtos išlaidos maitinimui neviršijo leistinų išlaidų vienam asmeniui (1 BSI 2024 m. = 55 Eur) (Panevėžio atviro jaunimo centras, Panevėžio miesto dailės galerija, Stasio Eidrigėvičiaus menų centras);
- Vien maitinimui išleista daugiau lėšų, negu buvo skirta reprezentacinėms išlaidoms (Stasio Eidrigėvičiaus menų centras – skirta 8,7 tūkst. Eur, išleista 9,4 tūkst. Eur);
- Nustatytais atvejais maitinimo paslaugų viešųjų pirkimų dokumentai įforminti po maitinimo paslaugų suteikimo (Stasio Eidrigėvičiaus menų centras);
- Reprezentacines lėšas naudojo įstaigos darbuotojams, nors tokio pobūdžio išlaidos nepriskirtinos reprezentacinėms (Panevėžio miesto dailės galerija 0,1 tūkst. Eur darbuotojų maitinimui ir edukacijai).

31. *Nesilaikant aiškių reikalavimų reprezentacinių išlaidų pagrindimui, kai dokumentai yra neišsamūs arba neinformatyvūs, kyla rizika, kad lėšos naudojamos netinkamai ar ne pagal paskirtį. Tai gali lemti netinkamą biudžeto lėšų naudojimą, sumažinti viešųjų išlaidų skaidrumą ir lėšų naudotojų atsakomybę, iškreipti biudžeto išlaidų duomenis.*

Rekomendacijas dėl konkrečių nustatytų neatitikimų Savivaldybės biudžetinėms įstaigoms teikėme raštais (3 priedas).

**REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS
PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJAI**

Eil. Nr.	Rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*	Už rekomendacijos įgyvendinimą atsakingi
1	2	3	4	5
1.	Mero reprezentacinėms reikmėms naudoti Mero fondo lėšas.	Mero reprezentacinėms reikmėms bus naudojamos Mero fondo lėšos. Bus paskirtas atsakingas asmuo/padaliny Mero fondo valdymui.	Nuolat 2025-12-31	Savivaldybės administracijos direktorius
2.	Užtikrinti vidaus kontrolę ir apmokėti sąskaitas iš Mero fondo už reprezentacines prekes ir paslaugas tik esant Mero vizai.	Sąskaitos iš Mero fondo už reprezentacines prekes ir paslaugas bus apmokamos tik esant Mero vizai.	Nuolat	Apskaitos skyrius
3.	Nurašymo aktuose ar kituose dokumentuose tiksliai nurodyti paskirtį, kam panaudotos prekės.	Nurašymo aktuose ar kituose dokumentuose bus tiksliai nurodyta paskirtis (pagrindas), kam panaudotos reprezentacinės prekės.	Nuolat	Ūkio ir eksploataavimo skyrius
4.	Dokumentuose fiksuoti, kiek asmenų buvo maitinta.	Dokumentuose (nurašymo aktuose) bus fiksuojamas tikslus maitintų asmenų skaičius.	Nuolat	Renginių organizuojantys asmenys
5.	Sudarant renginių sąmatas nurodyti numatomą renginio dalyvių skaičių.	Sudarant renginių sąmatas bus nurodomas numatomas renginio dalyvių skaičius.	Nuolat	Renginių organizuojantys asmenys
*priemonės ir terminus rekomendacijoms įgyvendinti nurodė subjektai, kuriems teikiama rekomendacija. Atsakingas už Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais – Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja Gintautė Atkočienė.				

Savivaldybės kontrolierė

Laima Skeirytė

Audito grupės vadovė,
vyriausioji patarėja

Lina Kraujelienė

PRIEDAI

Savivaldybės institucijose ir įstaigose
reprezentacijai skirtų lėšų naudojimo
atitikties audito ataskaitos
1 priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito apimtis

Audito tikslas – įvertinti Panevėžio miesto savivaldybės institucijose ir įstaigose reprezentacijai skirtų lėšų naudojimo teisėtumą ir tinkamumą.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar Savivaldybėje patvirtinti audituojamos srities teisės aktai atitinka Lietuvos Respublikos teisės aktus;
- ar Savivaldybės institucijose ir įstaigose reprezentacijai skirtos lėšos naudotos vadovaujantis teisės aktais.

Audituojamas laikotarpis – 2024 m.

Audito procedūros atliktos Savivaldybės institucijose ir įstaigose, kurios 2024 metais turėjo reprezentacinių išlaidų išskyrus auditą atlikusios įstaigos – Panevėžio miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos²⁴. Informacija rinkta analizuojant Savivaldybės administracijos ir įstaigų pateiktus dokumentus, su analizuojamu klausimu susijusius duomenis, esančius dokumentų ir procesų valdymo sistemoje „Avilyš“, bei nagrinėjant su analizuojamu klausimu susijusius teisės aktus. Audito metu įrodymai rinkti vadovaujantis nuostata, kad subjektai pateikė išsamią ir objektyvią informaciją, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka jų originalus. Jei prašomi pateikti dokumentai nepateikti, buvo laikoma, kad jų nėra.

Auditas atliktas pagal Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus (TAAIS)²⁵.

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Audito ataskaitos skyrius	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslai
1	2	3
1. Lėšos Savivaldybės reprezentacijai planuojamos tiek Mero fonde, tiek Savivaldybės administracijoje: jų atskyrimas ne visada nuoseklus	<u>Dokumentų peržiūra</u> . Analizuoti: <ul style="list-style-type: none"> - Savivaldybės tarybos sprendimai, susiję su mero fondo patvirtinimu, Mero fondo naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimu, - Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai susiję su reprezentacinių lėšų naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimu - užsienio valstybių delegacijų, svečių ir juos lydinčių asmenų priėmimo, Panevėžyje rengtų oficialių priėmimų apmokėjimo dokumentai. <u>Pokalbis</u> su Savivaldybės administracijos Finansų ir biudžeto skyriaus vedėju, atsakingu už savivaldybės biudžeto sudarymą,	Įvertinti, ar: <ul style="list-style-type: none"> - Savivaldybės taryba patvirtino leidžiamo dydžio Mero fondą, jo naudojimo tvarkos aprašą; - skyrė Savivaldybės administracijai reprezentacinių lėšų, ne daugiau 1 proc. asignavimų išlaidoms patvirtintų įstaigos atitinkamų metų išlaidų šamos. - ar reprezentacijai naudojamos lėšos atitinka jų naudojimo paskirtį.

²⁴ Panevėžio miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyboje reprezentacijai skirta 0,3 tūkst. Eur, panaudota 0,2 tūkst. Eur.

²⁵ 4000 TAAIS „Atitikties audito standartas“, prieiga per internetą: <http://www.vkontrolė.lt/page.aspx?id=350>.

Audito ataskaitos skyrius	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslai
1	2	3
	<p>Komunikacijos skyriaus darbuotojais, organizuojančiais užsienio valstybių delegacijų, svečių ir juos lydinių asmenų priėmimus.</p> <p><u>Palyginamoji analizė</u></p> <p>Lyginome Savivaldybės teisės aktus su respublikiniais teisės aktais, Savivaldybės administracijos Komunikacijos skyriaus pateiktą informaciją su Apskaitos skyriaus pateikta informacija ir esančia dokumentų ir procesų valdymo sistemoje „Avilys“.</p>	
<p>2. Panaudota tik kiek daugiau nei pusė Mero fondo: lėšos naudotos pagal nustatytą paskirtį, renginių sąmatas patvirtinus Merui, tačiau išlaidas pateisinantys dokumentai nevizuoti Mero</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra</u></p> <p>Analizuoti Savivaldybės administracijos Komunikacijos, Apskaitos skyrių pateikti dokumentai: sąmatos, sudarytos sutartys dėl renginių organizavimo ar prekių įsigijimo.</p> <p><u>Pokalbiai</u> su Savivaldybės administracijos Apskaitos, Komunikacijos, Ūkio ir eksploatavimo skyriaus darbuotojais, atsakingais už renginių organizavimą, reprezentacijai skirtų prekių ar paslaugų naudojimą ir nurašymą.</p>	<p>Nustatyti, ar Savivaldybės mero fondo lėšos naudotos Mero fondo naudojimo tvarkos aprašo nustatyta tvarka.</p>
<p>3. Savivaldybės administracijoje neišsami reprezentacinių išlaidų apskaita: didelė dalis išlaidų nurašyta nenurodant aiškaus nurašymo pagrindo</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra</u></p> <p>Analizuoti Savivaldybės administracijos Apskaitos, Komunikacijos, Kultūros, Švietimo ir Ūkio ir eksploatavimo, Viešųjų pirkimų skyrių pateikti dokumentai: sąmatos, sutartys dėl prekių ar paslaugų įsigijimo, atsargų nurašymo ir atliktų darbų aktai, išduotų atsargų žiniaraščiai, viešųjų pirkimų dokumentai.</p> <p><u>Pokalbiai</u> su Savivaldybės administracijos Apskaitos, Komunikacijos, Švietimo, Kultūros, Ūkio ir eksploatavimo skyriaus darbuotojais, atsakingais už renginių organizavimą, reprezentacijai skirtų prekių ar paslaugų naudojimą ir nurašymą.</p>	<p>Nustatyti, ar Savivaldybės administracijoje: reprezentacijai skirtos lėšos faktiškai panaudotos reprezentacinėms reikmėms; lėšos naudotos ir nurašytos Reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos apraše nustatyta tvarka.</p>
<p>4. Savivaldybės biudžetinės įstaigos neužtikrino sklandaus reprezentacijai skirtų lėšų valdymo</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra</u></p> <p>Analizuoti Savivaldybės biudžetinių įstaigų, naudojusią reprezentacines lėšas, reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašai, sąskaitos už prekes ir paslaugas, nurašymo aktai, viešųjų pirkimų dokumentai.</p> <p><u>Pokalbiai</u> su Savivaldybės biudžetinių įstaigų darbuotojais, atsakingais už reprezentacinių lėšų nurašymą.</p> <p><u>Palyginamoji analizė</u></p> <p>Lyginome Savivaldybės biudžetinių įstaigų teisės aktus su respublikiniais teisės aktais dėl reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašų atitikimo.</p>	<p>Nustatyti, ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - biudžetinės įstaigos yra patvirtinusios reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašus ir ar šie aprašai atitinka Biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisykles; - reprezentacinėms išlaidoms skirtų lėšų dydis neviršijo leistino dydžio; - reprezentacinės prekės ir paslaugos įsigytos ir panaudotos tinkamai – reprezentacinėms reikmėms bei vadovaujantis teisės aktais.

Savivaldybės institucijose ir įstaigose
 reprezentacijai skirtų lėšų naudojimo
 atitikties audito ataskaitos
 2 priedas

Įstaigų, patvirtinusių reprezentacijai skirtų lėšų naudojimo tvarkos aprašus, sąrašas

Eil. Nr.	Subjekto pavadinimas	Aprašą turi Taip / Ne	Reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo data	Auditoriaus pastabos
1	2	3	4	5
1.	Panevėžio atviras jaunimo centras	Taip	2024-12-23	
2.	Panevėžio Broniaus Vaidučio Kutavičiaus muzikos mokykla	Taip	2024-11-12	
3.	Panevėžio Elenos Mezginaitės viešoji biblioteka	Taip	2024-03-10	
4.	Panevėžio kultūros centras	Taip	2025-03-20	2024 m. neturėjo
5.	Panevėžio miesto dailės galerija	Taip	2018-12-18	
6.	Panevėžio miesto savivaldybės administracija	Taip	2017-06-19	
7.	Panevėžio miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	Taip	2019-07-22	
8.	Panevėžio 5-oji gimnazija	Taip	2024-10-09	
9.	Panevėžio Rožyno progimnazija	Ne		Neturi
10.	Panevėžio švietimo centras	Taip	2022-03-01	
11.	Stasio Eidrigėvičiaus menų centras	Taip	2018-12-08	

Panevėžio miesto savivaldybės
institucijose ir įstaigose
reprezentacijai skirtų lėšų naudojimo
atitikties audito ataskaitos
3 priedas

Rekomendacijos įstaigoms ir jų įgyvendinimo terminai

Panevėžio atviram jaunimo centrui		
1.	Atsargų nurašymo aktuose ar kituose dokumentuose tiksliai nurodyti reprezentacinių išlaidų panaudojimo pagrindą.	Nuolat
2.	Dokumentuose nurodyti, kiek asmenų buvo maitinta.	Nuolat
Panevėžio Elenos Mezginaitės viešajai bibliotekai		
3.	Reprezentacines išlaidas patirti tik tuo atveju, kai joms suplanuotos lėšos.	Nuolat
4.	Atsargų nurašymo aktuose ar kituose dokumentuose tiksliai nurodyti reprezentacinių išlaidų panaudojimo pagrindą.	Nuolat
Panevėžio kultūros centras		
5.	Reprezentacines išlaidas patirti tik tuo atveju, kai joms suplanuotos lėšos.	Nuolat
6.	Prekes nurašyti nurašymo aktais, o juose tiksliai nurodyti paskirtį, kam panaudotos prekės.	Nuolat
Panevėžio miesto dailės galerija		
7.	Reprezentacines išlaidas patirti tik tuo atveju, kai joms suplanuotos lėšos.	Nuolat
8.	Reprezentacines išlaidas nurašyti: už suteiktas paslaugas – iškart jas suteikus, o už prekes – mėnesiui pasibaigus, nurašymo aktuose tiksliai nurodyti paskirtį, kam panaudotos prekės.	Nuolat
9.	Dokumentuose nurodyti, kam konkrečiai, koku tikslu suteiktos reprezentacinės paslaugos.	Nuolat
10.	Dokumentuose nurodyti, kiek asmenų buvo maitinta.	Nuolat
11.	Reprezentacines lėšas naudoti tik reprezentacinėms reikmėms.	Nuolat
Panevėžio miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras		
12.	Svarstyti Reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašo nuostatos dėl lydinčių asmenų skaičiaus tikslingumą.	2025-12-31
Panevėžio Rožyno progimnazija		
13.	Esant poreikiui ir planuojant skirti lėšas reprezentacinėms išlaidoms, patvirtinti reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašą.	2025-12-31
14.	Reprezentacines išlaidas patirti tik tuo atveju, kai joms suplanuotos lėšos.	Nuolat
15.	Nurašymo aktuose tiksliai nurodyti paskirtį, kam panaudotos prekės.	Nuolat
Panevėžio švietimo centras		
16.	Svarstyti Reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos aprašo nuostatos dėl lydinčių asmenų skaičiaus tikslingumą.	Nuolat
Panevėžio 5-oji gimnazija		
17.	Reprezentacines išlaidas patirti tik tuo atveju, kai joms suplanuotos lėšos.	Nuolat
18.	Atsargų nurašymo aktuose ar kituose dokumentuose tiksliai nurodyti reprezentacinių išlaidų panaudojimo pagrindą.	Nuolat
Stasio Eidrigevičiaus menų centras		
19.	Reprezentacines išlaidas patirti tik tuo atveju, kai joms suplanuotos lėšos.	Nuolat
20.	Reprezentacines išlaidas nurašyti: už suteiktas paslaugas – iškart jas suteikus, o už prekes – mėnesiui pasibaigus, nurašymo aktuose tiksliai nurodyti paskirtį, kam panaudotos prekės.	Nuolat
21.	Dokumentuose nurodyti, kam konkrečiai, koku tikslu suteiktos reprezentacinės paslaugos.	Nuolat
22.	Dokumentuose nurodyti, kiek asmenų buvo maitinta.	Nuolat
23.	Viešuosius pirkimus vykdyti esant prekių ar paslaugų poreikiui.	Nuolat